

สรุปผลการประชุม
คณะอนุกรรมการขับเคลื่อนการปฏิรูปการควบคุมและการตรวจสอบการใช้อำนาจรัฐ
ในคณะกรรมการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศด้านการเมือง
สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ
ครั้งที่ ๖
วันจันทร์ที่ ๔ กรกฎาคม ๒๕๕๙
ณ ห้องประชุมคณะกรรมการ หมายเลข ๒๒๐ ชั้น ๒ อาคารรัฐสภา ๒

ด้วยในคราวประชุมคณะอนุกรรมการขับเคลื่อนการปฏิรูปการควบคุมและการตรวจสอบการใช้อำนาจรัฐ ในคณะกรรมการขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศด้านการเมือง สภาขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ เมื่อวันที่ ๔ กรกฎาคม ๒๕๕๙ ที่ประชุมได้มีการพิจารณาศึกษาและจัดทำข้อเสนอแนะเพื่อการขับเคลื่อนการปฏิรูปการควบคุมและการตรวจสอบการใช้อำนาจรัฐ ประเด็นการควบคุมและการตรวจสอบการใช้อำนาจรัฐผ่านคณะกรรมการการเลือกตั้งในช่วงที่มีรัฐบาลรักษาการ โดยมี นายสัญญา แก้วอนันต์ รองผู้อำนวยการสำนักกฎหมาย สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง เข้าร่วมประชุม โดยสรุปสาระสำคัญได้ดังนี้

ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ มาตรา ๑๘๑ และร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช (ฉบับลงประชามติ) มาตรา ๑๖๙ ได้กำหนดอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการการเลือกตั้ง ในการควบคุมและการตรวจสอบการใช้อำนาจรัฐ ในช่วงที่มีรัฐบาลรักษาการว่า คณะรัฐมนตรีที่พ้นจากตำแหน่งเนื่องจากอายุของสภาผู้แทนราษฎรสิ้นสุดลงหรือมีการยุบสภาผู้แทนราษฎร คณะรัฐมนตรีต้องอยู่ในตำแหน่งเพื่อปฏิบัติหน้าที่ต่อไปจนกว่าคณะรัฐมนตรีที่ตั้งขึ้นใหม่จะเข้ารับหน้าที่ โดยคณะรัฐมนตรีและรัฐมนตรีจะปฏิบัติหน้าที่ได้เท่าที่จำเป็น ภายใต้เงื่อนไขดังต่อไปนี้

๑) ไม่กระทำการอันเป็นการใช้อำนาจแต่งตั้งหรือโยกย้ายข้าราชการซึ่งมีตำแหน่ง หรือเงินเดือนประจำ หรือพนักงานของหน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจ หรือกิจการที่รัฐถือหุ้นใหญ่ หรือให้บุคคลดังกล่าวพ้นจากการปฏิบัติหน้าที่หรือพ้นจากตำแหน่ง หรือให้ผู้อื่นมาปฏิบัติหน้าที่แทน เว้นแต่จะได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการการเลือกตั้งก่อน

๒) ไม่กระทำการอันมีผลเป็นการอนุมัติให้ใช้จ่ายงบประมาณสำรองจ่ายเพื่อกรณีฉุกเฉิน หรือจำเป็น เว้นแต่จะได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการการเลือกตั้งก่อน

๓) ไม่ใช้ทรัพยากรของรัฐหรือบุคลากรของรัฐเพื่อกระทำการใดซึ่งจะมีผลต่อการเลือกตั้ง และไม่กระทำการอันเป็นการฝ่าฝืนข้อห้ามตามระเบียบที่คณะกรรมการการเลือกตั้งกำหนด

ในการนี้ จากบทบัญญัติดังกล่าวข้างต้น ที่ผ่านมาพบว่าเกิดอุปสรรคในการปฏิบัติงานของคณะกรรมการการเลือกตั้ง ในกรณีที่เป็นการใช้อำนาจแต่งตั้งหรือโยกย้ายข้าราชการซึ่งต้องได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการการเลือกตั้งก่อนนั้น กฎหมายไม่ได้กำหนดให้ชัดเจนว่าการแต่งตั้งโยกย้ายข้าราชการระดับใดบ้างที่จะต้องได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการการเลือกตั้งก่อน ทำให้เมื่อมีการแต่งตั้งโยกย้ายข้าราชการ แม้จะเป็นข้าราชการระดับล่าง ก็จะต้องมาขอความเห็นชอบจากคณะกรรมการการเลือกตั้งทุกครั้ง ทำให้มีกรณีการยื่นเรื่องขอความเห็นชอบมายังคณะกรรมการการเลือกตั้งจำนวนมาก ไม่สอดคล้องกับจำนวนบุคลากรของสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งที่ต้องรับผิดชอบภารกิจส่วนนี้ ส่งผลกระทบทำให้การพิจารณากรณีสำคัญ ๆ เกิดความล่าช้า ทั้ง ๆ ที่การแต่งตั้งโยกย้ายข้าราชการระดับล่าง รัฐมนตรีสามารถดำเนินการได้เองโดยยึดระเบียบหรือแนวปฏิบัติภายในของแต่ละหน่วยงาน ไม่จำเป็นต้องมาขอความเห็นชอบจากคณะกรรมการการเลือกตั้งทุกกรณี และโดยเจตนารมณ์แล้ว การที่รัฐธรรมนูญกำหนดหลักการเช่นนี้ไว้

น่าจะหมายถึงการแต่งตั้งโยกย้ายข้าราชการระดับสูง ซึ่งน่าจะส่งผลกระทบต่อทำให้การเลือกตั้งไม่เป็นไปโดยสุจริตและเที่ยงธรรม หรือทำให้รัฐมนตรีผู้มีคำสั่งแต่งตั้งโยกย้ายดังกล่าวมีส่วนได้เสียหรือเกิดความได้เปรียบในการเลือกตั้ง จากการมีคำสั่งแต่งตั้งโยกย้ายดังกล่าว

สำหรับอำนาจของคณะกรรมการการเลือกตั้งในการควบคุมและการตรวจสอบการใช้อำนาจรัฐในกรณีอื่น ๆ นั้น คณะกรรมการการเลือกตั้งมีอำนาจในการควบคุมและการตรวจสอบการใช้อำนาจรัฐเพียงก่อนมีการประกาศผลการเลือกตั้ง กล่าวคือ คณะกรรมการการเลือกตั้งมีอำนาจในการตรวจสอบคุณสมบัติของผู้สมัครรับเลือกตั้ง ควบคุมให้การเลือกตั้งเป็นไปโดยสุจริตและเที่ยงธรรม และสืบสวนสอบสวนกรณีมีเรื่องร้องเรียนเนื่องจากการเลือกตั้งเท่านั้น แต่ในกรณีภายหลังการประกาศผลการเลือกตั้ง คณะกรรมการการเลือกตั้งไม่มีอำนาจในการเข้าไปควบคุมและตรวจสอบการใช้อำนาจรัฐแต่อย่างใด เว้นแต่การอาศัยอำนาจตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้งและพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง ในฐานะเป็นนายทะเบียนพรรคการเมือง ในการควบคุมและตรวจสอบการดำเนินกิจกรรมของพรรคการเมือง การบริจาคเงินสนับสนุนพรรคการเมือง และการใช้จ่ายเงินของพรรคการเมือง ให้เป็นไปตามที่กฎหมายกำหนด ซึ่งอาจนำไปสู่การยุบพรรคการเมืองได้

การปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการการเลือกตั้ง ทั้งในการจัดการเลือกตั้งและการสืบสวนสอบสวนเรื่องร้องเรียนเกี่ยวกับการเลือกตั้ง จะประสบความสำเร็จได้ คณะกรรมการการเลือกตั้งจะต้องได้รับความร่วมมือจากทุกภาคส่วน กฎหมายที่บังคับใช้ต้องเข้มแข็งและมีประสิทธิภาพ รวมทั้งคณะกรรมการการเลือกตั้งต้องมีความรู้ความสามารถและกล้ายืนหยัดทำในสิ่งที่ถูกต้อง

นายธนพจน์ พุทธิรักษ์

นิติกรปฏิบัติการ

ผู้สรุปผลการประชุม

นางสาวปรียาภรณ์ แก้วโยน

ผู้บังคับบัญชากลุ่มงานคณะกรรมการการ

พัฒนาการเมือง การสื่อสารมวลชน

และการมีส่วนร่วมของประชาชน

..... ผู้ตรวจสรุปผลการประชุม